

ПРВА ОДВАЈАЊА НАЈМЛАЂИХ

Сигурно је да пре шесте године не треба insistирати да малишани остану сами, уколико то заиста није неопходно. Када је то неизбежно, изласци одраслих ван куће треба да буду крајњи, само по неколико минута

Васпитачи се у својој пракси веома често срећу с питањем родитеља – који су све више заузети послом – када могу свог малишана да оставе самог код куће? Психолози и педагози се се слажу да то зависи од самог детета. Стручњаци препоручују родитељима да за почетак овај проблем треба решавати тако да се усклади време који родитељи проводе на свом радном месту са оним које имају у кући, за своје малишане, али и да покушају да и себе и децу постепено навикавају, тако што ће изостајати само по неколико сати. Прелазни период се далеко лакше подноси постепеним навикавањем него се то дешава одједном – по цео дан. У овом прелазном периоду препоручљиво је да

МЛАЂИ И СТАРИЈИ

Уколико у породици има двоје или више деце, подразумева се да ћете постепено вежбање остајања у кући, највише увежбавати са најстаријим дететом. Кад оно савлада своје почетне страхове, биће лакше да исту акцију родитељи спроведу са млађим дететом, јер ће млађе остављати са старијим. Међутим, уколико је између њих мала разлика у годинама, уколико су склони честим тучама и препиркама – обавезно пре изласка из куће старијем детету треба рећи да очекујете да ће све бити у реду, да му се поверава важан задатак (деца обожавају да се осећају корисним и одговорним) обезбеђивања мира у кући, а млађем детету реците да је одсуство краткотрајно, да ће све бити у реду...

други родитељ буде присутан и максимално укључен. Васпитачи о томе треба да буду обавештени како би их током боравка у вртићу и сами припремали за ову ситуацију.

Дакле, када се малишан навикава да остаје сам у кући то треба чинити постепено и ненасилно. Подразумева се да своја почетна одлажења родитељи могу касније, постепено продужавати, али у предшколском периоду не смеју оставити дете само неколико сати, без надзора. У овом

узрасту надзор је потребан не само због онога што дете може да уради већ и због његове унутрашње, психолошке сигурности.

Зато се васпитачима и стручним сарадницима у вртићу често и поставља питање када дете може да остане само? Сигурно је да пре шесте године не треба insistирати да малишани остану сами, уколико то заиста није неопходно. Када је то ипак неопходно или неизбежно, изласци одраслих ван куће нека буду само по неколико минута. Најпре на кратко, до продавнице или до неког другог места за које дете зна да се налази веома близу куће. Дете познаје само „сада” и „овде”. Зато му се понекад и десет минута могу чинити веома дугим.

Обавезно је да се одрасли јаве пре изласка, а ако мисле да се дете игра и да неће приметити да је само, јер је се ради о кратком изласку – ризик је огроман. Јер, уколико дете примети да је само, његова прва реакција биће страх. Ову трауму ће дуго памтити. Оно се осећа преварено, остављеним, збуњено, а накнадна објашњења не могу много помоћи. Зато, ма колико дете било заиграно у својој соби, увек му јасно и гласно треба нагласити да одрасли иду и када ћете се вратити.

Има случајева када родитељи од психолога и педагога траже додатна образложења у смислу шта да радимо ако...? Уколико се догоди да у време одсуства звони телефон, или

ИРАЦИОНАЛНИ СТРАХОВИ

Дечји разлози за изненадне страхове могу бити вама ирационални или смешни, али их дете доживљава сасвим озбиљно. Понекад је довољно да чује чудан звук испред стана па да то „пољуља” његову сигурност и спремност да буде без одраслих. Неоподно је показати им много стрпљења и направити паузу у кратким одласцима. Такође, уздржите се од коментара: „Ти си већ велики дечко/девојчица, глупо је да се плашиш...

комшија покуца на врата... то може бити прави стрес за малишане.. Они не знају како да се понашају, јер је то, за њих, потпуно нова ситуација. Зато, пре него што изађу из куће одрасли би требало својој деци да кажу: „У случају да звони телефон, уколико желиш јави се, уколико не желиш – немој.” Не треба их обавезивати на јављање, јер је за дете већ довољно узбудљиво и стресно што ће остати само. Или „А ако неко звони на врата, немој да отвориш...” Објашњавања да тај неко може бити лопов или неки зао чика и да, у принципу, никада не треба отварасти непознатим људима... на овом узрасту изузетно појачавају страх.

Како се ради о малишанима предшколског узраста, када остају на кратко сами, треба им пустити видео касету са омиљеним цртаћима, на видно место оставити бојице... Наравно, овако детаљна припрема детета много је дужа него само време које ће родитељи бити одсутни, али се тиме битно умањује дететов страх јер су му, у ствари, помогли да осми-

сли своје време. Кад прво остављање детета самог у кући прође без проблема, то не значи да се тим једним одласком заувек решио проблем. Најпре, детету је потребно време да преради тај одлазак, без обзира што је све прошло у реду. Не треба му одмах продужавати време које остаје само, нити ти изостанци треба да буду свакодневни.

Вежбајући своју децу да остану у почетку по неколико минута, а касније све дуже сами, односно без родитељског старања – заправо одрасли вежбају њихову самосталност. Као што је важно да малишане треба научити да се самостално играју, самостално везују пертле, перу руке... за њихово самопоуздање, формирање правилне слике о себи, осећање сигурности важно је и да остају сами у кући. Ипак, још је важније да не треба поранити са оваквим захтевима или преамбициозним очекивањима од малишана. Одрасли би требало да буду свесни дечјих могућности, али и узраста.

Јелена Холцер, педагог

